

REVIEW OF RESOLUTIONS OF THE SUPREME COURT CRIMINAL CHAMBER FOR 2017 CONCERNING CRIMINAL PROCEDURE LAW

RYSZARD A. STEFAŃSKI*

DOI: 10.26399/iusnovum.v13.3.2019.31/r.a.stefanski

CRIMINAL PROCEDURE CODE

1. ADMISSIBILITY OF APPEAL AGAINST A COURT'S RULING ON INCOMPETENCE (ARTICLE 35 § 3 CPC)

A court, in accordance with Article 35 § 1 CPC, examines its competence/jurisdiction *ex officio*, and in case it finds out it is incompetent, it should refer a case to a competent court or another body. A court's decision is issued in the form of a ruling, in which the court states it is incompetent or rejects a motion to recognise its competence.¹ The ruling on incompetence can be appealed against (Article 3 § 3 CPC). The provision does not determine the type of competence but its general definition indicates that it concerns every type of competence, i.e. the competence in terms of the subject matter, place and function as well as the first-instance and second-instance courts. What can raise doubts is the fact that the provision covers rulings of a court of appeal. The issue has already been analysed by the Supreme Court, which directly stated that:

- “A court's obligation to examine its competence laid down in Article 35 § 1 CPC covers (*lege non distinguente nec nostrum est distinguere*) the competence as to the

---

* Prof., PhD hab., Head of the Department of Criminal Law, Faculty of Law and Administration of Lazarski University in Warsaw; e-mail: sterysz@interia.pl; ORCID: 0000-0003-0995-9499

¹ Supreme Court ruling of 20 September 2007, I KZP 25/07, OSNKW 2007, No. 11, item 78 with comments of approval by W. Grzeszczyk, *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego (prawo karne procesowe – 2007 r.)*, Prokuratura i Prawo No. 4, 2008, p. 62 and partially critical ones by R.A. Stefański, *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego procesowego za 2007 r.*, *Wojskowy Przegląd Prawniczy* No. 2, 2008, pp. 87–88.

place, matter and function. The obligation is imposed on every court, thus also a court to which an appellate measure has been referred to be heard.”²

- “The ruling on the competence of a court to which an appellate measure was referred (Article 35 § 1 CPC) can be appealed against (Article 35 § 3 CPC).”³
- “Referring a case to a competent court results from the recognition of lack of competence stated in the same ruling (Article 35 § 1 CPC) that is subject to appeal (Article 35 § 3 CPC), unless the Supreme Court has ruled in the matter (Article 426 § 2 CPC).”⁴

Regardless of such a clear stance of the institution, the Supreme Court was asked a prejudicial question: “Can a ruling of a regional court on its lack of competence and referring a case to a competent court issued in conjunction with a prosecutor’s complaint about the Customs’ decision concerning material evidence be appealed against?” In the ruling of 26 April 2017, I KZP 19/16,⁵ the Supreme Court rightly stated that: **“The ruling on competence issued by a regional court (Article 35 § 1 CPC), to which an appellate measure against a decision issued in preparatory proceedings has been referred, can be appealed against (Article 35 § 3 CPC); in such a case, the restrictions laid down in Article 426 § 1 CPC are not applicable.”** In the justification, it is indicated that Article 426 CPC is not applicable to rulings on competence issued by a court to which a complaint has been filed because it does not have the feature of a court of appeal. In the court’s opinion, these are rulings, referred to in Article 425 § 1 CPC, which under Article 459 § 2 *in fine* CPC in conjunction with Article 35 § 3 CPC can be appealed against. It is indicated that the opinion is strongly supported by the principle banning broadening interpretation of exceptions (*exceptiones non sunt extendendae*) because of the general right to appeal against rulings (Article 425 § 1 CPC) and an exception of Article 426 § 1 CPC. Such an incidental court judgment that was appealed against with respect to the decision on its competence should be treated as a judgment referred to in Article 425 § 1 CPC, issued only in conjunction with appeal. It is rightly assumed in the legal doctrine that the feature of “a court of appeal” within the meaning of Article 426

² Supreme Court ruling of 28 April 2008, I KZP 4/08, OSNwSK 2008, No. 1, item 968; ruling of the Court of Appeal in Warsaw of 12 July 2005, II AKz 325/05, Biuletyn SA w Warszawie No. 4, 2005, item 14; ruling of the Court of Appeal in Gdańsk of 13 January 1999, II AKo 216/98, [in:] W. Cieślak, T. Kopoczyński, W. Wolański, *Zestawienie orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych dotyczącego k.k. i k.p.k. z 1997 r. za okres: wrzesień 1998–luty 1999*, Palestra No. 7–9, Warszawa 1999, p. 24.

³ Supreme Court ruling of 20 April 2005, I KZP 9/05, OSNKW 2005, No. 4, item 41 with comments of approval by R.A. Stefański, *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego procesowego za 2005 r.*, Wojskowy Przegląd Prawniczy No. 2, 2006, pp. 91–92; J. Kosonoga, [in:] R.A. Stefański, S. Zabłocki (eds), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz do art. 1–166*, Vol. I, Warszawa 2017, p. 508.

⁴ Supreme Court ruling of 28 April 2008, I KZP 5/08, OSNKW 2008, No. 6, item 41 with comments of approval by W. Grzeszczyk, *Przegląd uchwał i postanowień Izby Karnej Sądu Najwyższego w kwestiach prawnych (prawo karne procesowe – 2008 r.)*, Prokuratura i Prawo No. 4, 2009, pp. 53–52; R.A. Stefański, *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego procesowego za 2008 r.*, Wojskowy Przegląd Prawniczy No. 2, 2009, pp. 96–97; Supreme Court ruling of 28 April 2008, I KZP 2/08, OSNwSK 2008, No. 1, item 966; Supreme Court ruling of 28 April 2008, I KZP 3/08, OSNwSK 2008, No. 1, item 967.

⁵ OSNKW 2017, No. 7, item 39.

§ 1 CPC cannot be granted or imposed by the fact that an appellate measure is filed to it; although filing an appellate measure indeed results in the instigation of appellate proceedings, this does not decide the question of the competence of a body authorised to hear an appeal only because it has been indicated as an addressee of the measure.⁶ Filing an appellate measure to a court does not define its competence.⁷

2. PREJUDICIAL QUESTIONS TO THE SUPREME COURT (ARTICLE 441 § 1 CPC)

Before answering a prejudicial question, the Supreme Court assesses the reasons why a court of appeal has asked it and, at the same time, interprets Article 441 § 1 CPC and indicates what the reasons will be and how they should be interpreted.

In the ruling of 14 September 2017, I KZP 8/17,⁸ the Supreme Court rightly explained that: "In accordance with the opinion established in the judicial decisions and the legal doctrine, an appeal court's effective prejudicial question to the Supreme Court under Article 441 § 1 CPC can be asked only when the following requirements are jointly met:

- 1) appellate proceedings reveal 'a legal issue', i.e. an important interpretive problem concerning a provision (provisions) discordantly interpreted in court practice or a provision erroneously edited, or unclearly formulated and allowing different interpretation. The subject matter of a prejudicial question can include a particular statutory provision as well as a group of mutually connected provisions laid down in separate statutes if only the problem based on them requires fundamental interpretation of statute;
- 2) a prejudicial issue requires 'fundamental interpretation of statute', i.e. interpretation that goes beyond standard operational interpretation and prevents interpretive discrepancies that have already taken place or can take place in judicial decisions due to important discordant opinions in the legal doctrine, which is disadvantageous for the proper functioning of the law in practice;
- 3) a prejudicial issue appeared 'in the course of hearing of an appellate measure', i.e. it is connected with a particular case and in such a way that the judgment in the case depends on the answer to the prejudicial question. Thus, it does not involve the Supreme Court in taking a stance on an abstract issue even if it were significant in practice;
- 4) before asking a prejudicial question, a court of appeal has made attempts to clarify doubts that arose and, having found it cannot solve the problem, asked the prejudicial question to the Supreme Court."

This is what the Supreme Court stated in the ruling of 19 January 2017, I KZP 13/16.⁹

---

⁶ D. Świecki, [in:] D. Świecki (ed.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Vol. I, Warszawa 2013, p. 206.

⁷ Supreme Court ruling of 4 March 2019, IV KZ 13/19, LEX No. 2630606.

⁸ OSNKW 2018, No. 1, item 1.

⁹ OSNKW 2017, No. 2, item 9.

Similarly, in the ruling of 26 April 2017, I KZP 18/16,¹⁰ the Supreme Court explained: “In accordance with Article 44 § 1 CPC, the grounds for asking the Supreme Court a prejudicial question include the joint fulfilment of the following requirements:

- appellate proceedings reveal ‘a legal issue’, i.e. an important interpretive problem concerning a provision or provisions discordantly interpreted in court practice or a provision erroneously edited, or unclearly formulated and allowing different interpretation;
- the issue requires ‘fundamental interpretation of statute’, i.e. preventing interpretive discrepancies that have already taken place or can take place in judicial decisions due to important discordant opinions in the legal doctrine, which is disadvantageous for the proper functioning of the law in practice;
- a prejudicial issue appeared ‘in the course of hearing of an appellate measure’, i.e. is connected with a particular case and in such a way that the judgment in the case depends on the answer to the prejudicial question (see T. Grzegorzcyk, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Vol. I, Warszawa 2014, pp. 1503–1504; R.A. Stefański, *Instytucja pytań prawnych do Sądu Najwyższego w sprawach karnych*, Kraków 2001, pp. 264–299 and case law and literature referred to therein.)”

The Supreme Court stated the same in the ruling of 19 January 2017, I KZP 15/16¹¹ and the ruling of 19 January 2017, I KZP 12/16¹².

In the ruling of 26 April 2017, I KZP 19/16,¹³ the Supreme Court rightly stated that: “An appeal court’s effective prejudicial question to the Supreme Court based on Article 441 § 1 CPC requires joint fulfilment of the following requirements: appellate proceedings must reveal ‘a prejudicial issue’, i.e. an important interpretive problem concerning a provision or provisions discordantly interpreted in court practice or a provision erroneously edited, or unclearly formulated and allowing different interpretation; the issue requires ‘fundamental interpretation of statute’, i.e. preventing interpretive discrepancies that have already taken place or can take place in judicial decisions due to important discordant opinions in the legal doctrine, which is disadvantageous for the proper functioning of the law in practice; it appeared ‘in the course of hearing of an appellate measure’, i.e. is connected with a particular case and in such a way that the judgment in the case depends on the answer to the prejudicial question.”

According to the Supreme Court’s opinion expressed in the ruling of 14 September 2017, I KZP 7/17,¹⁴ “The Appeal Court’s statement that the prejudicial issue appeared ‘in connection with the charges raised in the appeal’ made in the introduction to the decision and that ‘the question arose in the course of hearing the appeal’ made in the first sentence of the justification, which are not substantiated in any other way, do not reflect reality and do not meet the preliminary requirement laid down in Article 441 § 1 *in principio* CPC for asking the Supreme Court a prejudicial question.”

---

¹⁰ OSNKW 2017, No. 7, item 38.

¹¹ OSNKW 2017, No. 3, item 14.

¹² OSNKW 2017, No. 2, item 8.

¹³ OSNKW 2017, No. 7, item 39.

¹⁴ OSNKW 2017, No. 11, item 63.

3. SCOPE OF THE POWER OF PARDON (ARTICLE 139 CONSTITUTION OF THE REPUBLIC OF POLAND, ARTICLE 560 ET SEQ. CPC)

In accordance with Article 139 of the Constitution of the Republic of Poland, the President of the Republic of Poland shall have the power of pardon and it may not be extended to individuals convicted by the Tribunal of State. The provision does not determine the objective scope of the power of pardon and the issue is left to the legal doctrine and the judicature, just as the practice of its application. Undoubtedly, the act of pardon can concern the results of a valid sentence because it involves the mitigation of penal consequences of a crime committed, which are imposed on a perpetrator based on a valid sentence. It is rightly indicated in literature that the President shall apply the power of pardon to a definite legal being that is created the moment a judgment becomes valid.¹⁵

According to literature, it is controversial to apply the President's prerogative laid down in Article 139 Constitution towards a person who is not subject to criminal proceedings or who is subject to criminal proceedings not concluded with a valid judgment imposing penal measures on him/her. The last case is referred to as what is called individual abolition consisting in forgiveness and consigning a crime into oblivion, which results in a ban on instigating criminal proceedings or obligation to discontinue an already instigated one.

According to the legal doctrine, such a way of applying the power of pardon is admissible.¹⁶ It is indicated that an act of abolition may be general and concern some types of cases, or individual and include abandoning or discontinuation of a particular process.¹⁷ It is argued that Article 139 Constitution does not contain any objective restrictions to the power of pardon and the legislator could have introduced them as in the case of persons convicted by the Tribunal of State. In

¹⁵ K. Kozłowski, *Prawo łaski Prezydenta RP. Historia, regulacja, praktyka*, Warszawa 2013, pp. 235–236.

¹⁶ J. Aker, [in:] W. Makowski (ed.), *Encyklopedia podręczna prawa karnego*, Warszawa, no release date, p. 860; T. Grzegorzczak, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2008, p. 1184; A. Murzynowski, *Refleksje na temat instytucji ulaskawienia w świetle aktualnego stanu prawnego*, [in:] A. Łopatka et al. (eds), *Państwo. Społeczeństwo. Jednostka. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Leszkowi Kubickiemu*, Warszawa 2003, p. 490; Z. Sienkiewicz, [in:] M. Bojarski, J. Giezek, Z. Sienkiewicz, *Prawo karne materialne*, Warszawa 2010, p. 411; M. Jeż-Ludwichowska, [in:] A. Bulsiewicz, M. Jeż-Ludwichowska, D. Kala, D. Osowska, A. Lach, *Przebieg procesu karnego*, Toruń 2003, p. 263; R. Piotrowski, *Stosowanie prawa łaski w Konstytucji RP*, *Studia Iuridica* No. 45, 2006, pp. 165–166; B. Banaszak, *Prezydenckie prawo łaski w Polsce*, *Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegląd Prawa i Administracji* No. 50, 2002, p. 34; *idem*, *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 2008, p. 619; B. Baran, *Prawo łaski w polskim systemie prawnym na tle powszechnym*, Sosnowiec 2011, p. 308; S. Stachowiak, [in:] W. Daszkiewicz, T. Nowak, S. Stachowiak, *Proces karny. Część szczególna*, Poznań 1996, p. 158; R. Kmiecik, *Jeszcze raz w sprawie abolicji indywidualnej*, *Prokuratura i Prawo* No. 12, 2017, pp. 5–11; *idem*, *Karnoprosesowe aspekty ulaskawienia abolicyjnego*, *Ius et Administratio* No. 3, 2016, pp. 2–10; P. Kruszyński, *Ulaskawienie a prawo łaski – pojęcia tożsame czy różne?* [in:] T. Grzegorzczak, R. Olszewski (eds), *Verba volant, scripta manent. Proces karny, prawo karne skarbowe i prawo wykroczeń po zmianach z lat 2015-2016. Księga pamiątkowa poświęcona Profesor Monice Zbrojewskiej*, Warszawa 2017, p. 197.

¹⁷ S. Śliwiński, *Polski proces karny przed sądem powszechnym. Zasady ogólne*, Warszawa 1959, p. 110.

addition, it is emphasised that historical interpretation is for this approach because the pre-war constitutions (of 1921 and 1935) clearly excluded the possibility of individual abolition.¹⁸

This possibility is also negated.¹⁹ It is indicated that such an act “obstructs the provisions regulating the rules of abandoning the prosecution of acts that do not

¹⁸ K. Kaczmarczyk-Klak, *Prawo łaski w Polsce na tle porównawczym. Dawniej i współcześnie*, Rzeszów 2013, pp. 432–433.

¹⁹ W. Blutstein, *Dwa prawa łaski*, *Głos Sądownictwa* No. 2, 1934, p. 136; J. Łukaszczyk, *Postępowanie ulaskawieniowe. Niektóre zagadnienia*, *Problemy Praworządności* No. 8–9, 1978, p. 46; R.A. Stefański, *Ulaskawienie w nowych uregulowaniach*, *Prokuratura i Prawo* No. 9, 1997, pp. 26–27; *idem*, [in:] R.A. Stefański, S. Zabłocki (eds), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Vol. III, Warszawa 2004, p. 790; R. Balicki, *Uprawnienia prezydenta w nowej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zagadnienia podstawowe*, *Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegląd Prawa i Administracji* Vol. 40, 1998, p. 36; P. Sarnecki, [in:] L. Garlicki (ed.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Vol. I, Warszawa 1999, p. 2; J. Sobczak, *Nowy kształt instytucji ulaskawienia*, [in:] A. Szwarc (ed.), *Rozważania o prawie karnym. Księga pamiątkowa z okazji siedemdziesięciolecia urodzin Profesora Aleksandra Ratajczaka*, Poznań 1999, p. 253; W. Skrzydło, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Zakamycze 1999, p. 143; *idem*, *Polskie prawo konstytucyjne*, Lublin 2005, p. 181; P. Winczorek, *Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.*, Warszawa 2000, p. 184; *idem*, *Prawo konstytucyjne Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2003, pp. 222–223; A. Szmyt, *Opinia w sprawie prezydenckiego prawa łaski*, *Przegląd Sejmowy* No. 6, 2000, pp. 73–74; P. Niedzielak, K. Petryna, [in:] A. Kryże, P. Niedzielak, K. Petryna, T.E. Wirzman, *Kodeks postępowania karnego. Praktyczny komentarz z orzecnictwem*, Warszawa 2001, p. 997; T. Bojarski, *Polskie prawo karne. Zarys części ogólnej*, Warszawa 2002, p. 287; L. Garlicki, *Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 2009, pp. 259–260; P. Czarny, *Realizacja konstytucyjnych kompetencji Prezydenta RP w odniesieniu do sądów i Krajowej Rady Sądownictwa*, [in:] M. Grzybowski (ed.), *System rządów Rzeczypospolitej Polskiej. Założenia konstytucyjne a praktyka ustrojowa*, Warszawa 2006, p. 87; E. Popławska, *Prawo łaski*, [in:] W. Skrzydło, S. Grabowska, R. Grabowski (eds), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz encyklopedyczny*, Warszawa 2009, pp. 431–432; B.J. Stefańska, *Zatarcie skazania*, Warszawa 2014, p. 346; E. Skrętowicz, *Z problematyki ulaskawienia w polskim procesie karnym*, [in:] K. Krajewski (ed.), *Nauki penalne wobec problemów współczesnej przestępczości. Księga jubileuszowa z okazji 70. rocznicy urodzin Profesora Andrzeja Gaberle*, Warszawa 2007, p. 274; J. Grajewski, *Przebieg procesu karnego*, Warszawa 2012, p. 415; P. Hofmański, E. Sądziak, K. Zgryzek, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Vol. III, Warszawa 2012, p. 514; L. Wilk, *O instytucji ulaskawienia (uwagi de lege ferenda)*, *Państwo i Prawo* No. 5, 1997, pp. 58–59; K. Marszał, [in:] K. Marszał, S. Stachowiak, K. Zgryzek, *Proces karny*, Katowice 2005, p. 643; M. Snitko-Pleszko, *Instytucja ulaskawienia (uwagi de lege lata i postulaty de lege ferenda)*, *Państwo i Prawo* No. 1, 2007, p. 46; M. Rogalski, *Res iudicata jako przesłanka procesu karnego*, Rzeszów 2004, p. 155; K. Sychta, [in:] K. Marszał, S. Stachowiak, K. Sychta, J. Zagrodnik, K. Zgryzek, *Proces karny. Przebieg postępowania*, Katowice 2008, p. 273; J. Skorupka, [in:] Z. Świda, J. Skorupka (ed.), R. Ponikowski, W. Posnow, *Postępowanie karne. Część szczególna*, Warszawa 2013, pp. 356–358; J. Warylewski, *Prawo karne. Część ogólna*, Warszawa 2005, pp. 434–435; P. Rogoziński, [in:] J. Grajewski (ed.), *Kodeks postępowania karnego (art. 425–673)*, Vol. II, Zakamycze 2005, p. 280; *idem*, *Instytucja ulaskawienia w prawie polskim*, Warszawa 2009, pp. 99–105; K. Kozłowski, *Prawo łaski*, *op. cit.*, p. 239; D. Świecki, [in:] D. Świecki (ed.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Vol. II, Warszawa 2013, p. 91; K. Dudka, *Przedmiot ulaskawienia – zagadnienia wybrane*, [in:] P. Hofmański (ed.) in cooperation with P. Kardas, P. Wiliński, *Fiat iustitia pereat mundus. Księga jubileuszowa poświęcona Sędziemu Sądu Najwyższego Stanisławowi Zabłockiemu z okazji 40-lecia pracy zawodowej*, Warszawa 2014, pp. 107–108; P. Kardas, J. Giezek, *Konstytucyjne podstawy prezydenckiego prawa łaski a możliwość stosowania tzw. abolicji indywidualnej*, *Palestra* No. 1–2, 2016, pp. 21–39; J. Kędziński, *Prawo łaski a tzw. abolicja indywidualna – rozważania pro publico bono*, *Palestra* No. 1–2, 2016, pp. 43–45; J. Kluza, *Postępowanie ulaskawieniowe czy jego brak?*, *Internetowy Przegląd Prawniczy TBSP UJ* No. 2, 2016, pp. 109–119; K. Nowicki, [in:] J. Skorupka (ed.), *Proces karny*, Warszawa 2017, p. 782; I. Hayduk-Hawrylak, [in:] J. Skorupka (ed.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*,

have the material features of a crime or do not deserve punishment, although they formally infringe the law”.²⁰ It is argued that the power of pardon may be applied when the functions of the administration of justice have been totally completed,²¹ infringes the principle of equal justice under law, arbitrarily excludes the possibility of establishing facts, is in conflict with the principle of material truth and directly infringes the principle of legalism,²² constitutes excessive interference into administration of justice, which is in conflict with the separation of powers and undermines trust in the state²³. It is believed that it is hard to reconcile it with the principles of a democratic state ruled by law and implementing social justice expressed in Article 2 Constitution, which states that the Republic of Poland is a democratic state ruled by law and implementing the principles of social justice.²⁴ The principle expressed in Article 2 Constitution is “a key to reading other legal provisions”²⁵ and is a significant interpretational directive of almost universal importance and application. It is rightly emphasised in the legal doctrine that individual abolition is only typical of absolutism,²⁶ it is “a means of far-reaching interference of one of the highest bodies of state authority into the field of justice administration competences and is hard to approve of in a democratic state ruled by law”, and in addition it would be “a means of granting privileges to some individuals not understandable to society (...), breaking a democratic principle of equal justice under law for all citizens”.²⁷ The application of the power of pardon before a valid conclusion of a case would constitute premature interference into the administration of justice.²⁸ It is rightly emphasised that an act of pardon does not consist in the remission of or consigning a crime into oblivion but in the remission or mitigation of a penalty with the simultaneous maintenance of other decisions of the sentence, including the establishment of guilt, in validity.²⁹ Other arguments for rejecting individual abolition include the provisions regulating the pardon procedure, where a term “a convict” is used to refer to a person who may be subject to pardon (Article 560 § 1, Article 563 CPC); thus, it concerns a person convicted in a valid sentence. Moreover, the content of the provisions indicates that the proceedings cover situations after the issue of a valid sentence.³⁰

Warszawa 2018, p. 1303; S. Waltoś, P. Hofmański, *Proces karny. Zarys systemu*, Warszawa 2018, p. 590.

²⁰ L. Wilk, *O instytucji ulaskawienia*, *op. cit.*, p. 61.

²¹ L. Lernell, *Wykład prawa karnego. Część ogólna*, Vol. II, Warszawa 1971, p. 198.

²² P. Rogoziński, *Instytucja ulaskawienia*, *op. cit.*, pp. 103–104.

²³ P. Kuczma, *Prawo łaski bez uzasadnienia*, *Rzeczpospolita* No. 3, 2011, p. 26.

²⁴ A. Pułto, *Sprawiedliwość społeczna w systemie zasad naczelnych Konstytucji RP*, *Państwo i Prawo* No. 7, 2001, p. 5.

²⁵ J. Jaskiernia, *Rozumienie niektórych norm o charakterze klauzul generalnych w świetle prac konstytucyjnych*, *Gdańskie Studia Prawnicze* No. 3, 1998, p. 10.

²⁶ W. Makowski, *Prawo karne. Część ogólna*, Warszawa 1920, p. 420.

²⁷ A. Murzynowski, *Ulaskawienie w Polsce Ludowej*, Warszawa 1965, p. 127.

²⁸ R.A. Stefański, *Ulaskawienie*, *op. cit.*, p. 27.

²⁹ M. Olszewski, [in:] M. Siewierski, J. Tylman, M. Olszewski, *Postępowanie karne w zarysie*, Warszawa 1971, p. 295.

³⁰ J. Grajewski, [in:] J. Grajewski, E. Skrętowicz, *Kodeks postępowania karnego z komentarzem*, Gdańsk 1996, p. 395.

Thus, it is not surprising that the extended bench of the Supreme Court dealt with the prejudicial question: “Does the scope of the norm of the phrase ‘the power of pardon’ laid down in the first sentence of Article 139 of the Constitution of the Republic of Poland also cover the competence norm to apply individual abolition?” The bench modified the question because it believed it meant: “May the power of pardon regulated in the first sentence of Article 139 of the Constitution of the Republic of Poland, which is individual in nature (refers to a particular person specified with individual personal data), be applied before a sentence becomes final, i.e. it states guilt?” It is rightly indicated in literature that the act of pardon applied by the President of the Republic of Poland is an individual act the essence of which consists in the abrogation or modification of a specific legal burden imposed on a particular person.³¹

In the resolution adopted by the bench of seven judges on 31 May 2017, I KZP 4/17,³² the Supreme Court assumed that: **“The power of pardon as the power of the President of the Republic of Poland laid down in Article 139 first sentence of the Constitution of the Republic of Poland may be applied only to persons whose guilt has been stated in a final court sentence (to convicted persons). Only in such an approach to the scope of this provision, the infringement of the rules expressed in Article 10 in conjunction with Article 7, Article 42 para. 3, Article 45 para. 1, Article 175 para. 1 and Article 177 of the Constitution of the Republic of Poland does not occur. Application of the power of pardon before the date a sentence becomes final does not take legal effect.”** It is a right resolution, although it met with both positive³³ and negative³⁴ assessment of legal commentators as well as a critical attitude to arguments included therein.³⁵ According to the Supreme Court, the arguments supporting its stance are as follows:

- the second sentence of Article 139 Constitution rules out the application of pardon to individuals convicted by the Tribunal of State, which means that pardon is not applicable to persons who are subject to proceedings before the Tribunal of State as well as those who are still non-finally convicted by this body;
- the internal coherence of the provisions of the Constitution of the Republic of Poland in which a convicted person (Article 139; Article 99 para. 3) is differentiated from a person against whom criminal proceedings have been brought (Article 42 para. 2) and having the status of an innocent person (Article 42 para. 3);
- inapplicability of the power of pardon in practice to persons non-finally convicted;

---

³¹ R. Zawłocki, *Glosa polemiczna do uchwały Sądu Najwyższego dotyczącej prezydenckiego prawa łaski z dnia 31 maja 2017 r., sygn. akt I KZP 4/17*, *Wojskowy Przegląd Prawniczy* No. 2, 2018, p. 119.

³² OSNKW 2017, No. 7, item 37.

³³ Approving gloss on this resolution by J. Kluza, *Glosa aprobująca do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2017 r., I KZP 4/17*, *Młoda Palestra* No. 4, 2017, pp. 26–35.

³⁴ Gloss on this resolution by M. Masternak-Kubiak, *Glosa do uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2017 r. (sygn. akt I KZP 4/17)*, *Przegląd Sejmowy* No. 6, 2017, pp. 238–246.

³⁵ R. Zawłocki, *Glosa, op. cit.*, pp. 127–132.

- granting pardon before the issue of a final sentence reflects the unwarranted extension of the executive power at the cost of the judicial power, which is in conflict with Articles 7, 10 and 175 Constitution;
- if a person is innocent based on Article 42 para. 3 Constitution, no executive power can state he or she is guilty;
- the act of pardon granted to person non-finally convicted infringes Article 45 para. 1 Constitution, which determines the right to a court because it precludes subsidiary prosecutors from exercising their procedural rights, i.e. the hearing of an appellate measure.

These are arguments that, if taken into account separately, can be not fully convincing but analysed entirely, in spite of some weaknesses, make it possible to recognise the theses of the Supreme Court as justified. What is also important, there are more and more serious arguments against pardon in such a situation than those in support thereof.³⁶ In order to exclude this type of pardon that causes justified controversies, it is right to put forward a proposal *de lege ferenda* to clearly formulate Article 139 Constitution in such a way that the power of pardon should be applicable only to final judgments. It would be too narrow, what is proposed in literature, to limit it to penalties finally adjudicated³⁷ because it would omit other legal burdens, e.g. penal measures or forfeiture.

Regardless of the rightness of arguments for one or the other stance, the President of the Republic of Poland should not be governed by political reasons when taking a decision on granting pardon because, as it is rightly highlighted in literature, based on the Constitution, he is the highest representative of common good: a democratic state ruled by law, and he should safeguard due observance of constitutional regulations, and thus should not take arbitrary decisions that break the social sense of justice by the application of the power of pardon.³⁸ Regardless of such diverse interpretation of Article 139 Constitution, the President of the Republic of Poland issued a decision of 16 November 2015 No. PU.117.45.2015 based on Article 139 Constitution and applied the power of pardon to K.B., M.K., G.P. and M.W., who had been non-finally convicted, “by forgiveness and oblivion as well as discontinuation of proceedings”. The decision was politically motivated because, as it is rightly emphasised in the legal writings, “the political context was really significant when the President of the Republic of Poland decided to use the power of pardon. Two circumstances indicate this. Firstly, the decision, unlike any other decisions of this type, was not given any legal justification (‘Statistical information’ or ‘Motives’). Secondly, on the same day the President of the Republic of Poland issued a decision appointing one of the persons granted pardon to the office of a minister (a member of the Council of Ministers)”.³⁹ Moreover, the decision on granting pardon included one on the discontinuation of proceedings, which interfered into a court’s jurisdic-

³⁶ *Ibid.*, p. 133.

³⁷ *Ibid.*

³⁸ I. Hayduk-Hawrylak, *Rzetelny proces karny a ułaskawienie*, [in:] J. Skorupka, W. Jasiński (eds), *Rzetelny proces karny. Materiały konferencji naukowej, Trzebiezowice 17–19 września 2009 r.*, Warszawa 2010, pp. 216–217.

³⁹ R. Zawłocki, *Glosa, op. cit.*, p. 118.

tion, and flagrantly infringed Article 175 para. 1 Constitution pursuant to which the administration of justice is implemented in the Republic of Poland by the Supreme Court, common courts, administrative courts and military courts. In such a situation, Article 17 § 1(11) CPC constitutes legal grounds for discontinuance of criminal proceedings and only a body carrying out the proceedings, not the President of the Republic of Poland, who is not given the competence in Article 139 Constitution, can take this decision.

ACT OF 6 JULY 1982 ON ATTORNEYS-AT-LAW

4. SCOPE OF APPLICATION OF CRIMINAL PROCEDURE CODE IN DISCIPLINARY PROCEEDINGS AGAINST ATTORNEY-AT-LAW (ARTICLE 741 PARA. 1)

The regulation of disciplinary liability in Chapter 6 of the Act of 6 July 1982 on attorneys-at-law⁴⁰ does not cover all the issues concerning liability or the procedure. In matters that are not regulated in this Act, Article 74¹ refers to the provisions of the Criminal Procedure Code applied by analogy and Chapters I–III Criminal Code regulating *mutatis mutandis* the rules of disciplinary liability, forms of disciplinary offences and exemptions from disciplinary liability. Referring to the application of other statutory provisions by analogy always raises doubts which provisions of the statute referred to are applicable. This also concerns this case, which indeed has led to discrepancies even in the judgments of the Supreme Court itself. The body stated that: “In the face of the lack of at least partial regulation of a complaint about the judgment of a court of appeal in the Act of 1982 on attorneys-at-law, taking into account the specificity of disciplinary proceedings and the nature of the institution laid down in Chapter 55a CPC, it should be assumed that there are no grounds for applying it to second-instance disciplinary courts’ judgments; all the more so as the institution is restricted for judgments issued in the form of sentences by courts on behalf of the Republic of Poland and not in relation to judgments issued on behalf of a particular professional corporation.”⁴¹ Further on the Court stated that: “Act of 1982 on attorneys-at-law does not contain separate regulations concerning an extraordinary appellate measure, i.e. the institution of a complaint about the cassation sentence of the court of appeal introduced to criminal procedure by the Act of 11 March 2016 amending the Act: Criminal Procedure Code and some other acts (Dz.U. item 437). However, due to the fact that Article 74¹ para. 1 ALA laid down the principle pursuant to which in matters that are not regulated in statute the provisions of Criminal Procedure Code are applied by analogy in disciplinary proceedings, there are no doubts that the regulations of Chapter 55a CPC are applicable in disciplinary proceedings against attorneys-at-law, in the same way as the

---

⁴⁰ Consolidated text, Dz.U. 2018, item 2115, as amended; hereinafter Attorneys-at-Law Act or ALA.

⁴¹ Supreme Court ruling of 21 April 2017, VI KS 1/17, LEX No. 2281284.

provisions regulating another extraordinary appellate measure, i.e. reopening of finally concluded proceedings, which is not directly regulated in the Act on attorneys-at-law, and cassation (Articles 622–625 and Article 741 para. 1 ALA).⁴²

Solving the problem in the resolution of seven judges of 14 September 2017, I KZP 9/17,⁴³ the Supreme Court explained that: **“The provisions of Chapter 55a Criminal Procedure Code concerning a complaint about a judgment of a court of appeal overruling the judgment of a first-instance court and referring the case to be reheard shall be applied by analogy (Article 74¹ para. 1 Act of 6 July 1982 on attorneys-at-law – consolidated text, Dz.U. of 2016, item 233, as amended) in disciplinary proceedings regulated in the provisions of the Act on attorneys-at-law, and the Supreme Court shall hear a complaint filed.”** It is a right opinion. Justifying it, the court rightly noticed that it concerns reference to external provisions that are dynamic in nature, which means that the reference contained in Article 74¹ para. 1 ALA relates to the provisions of Criminal Procedure Code in their actual wording each time they are referred to during the time the referring provision is in force.⁴⁴ Therefore, it is not important that the provisions laid down in Chapter 55a CPC entered into force later than the provision of Article 741 para. 1 ALA and theoretically the provisions concerning a complaint about a judgment of a court of appeal may be applicable in disciplinary proceedings against an attorney-at-law by analogy. On the other hand, the application of provisions by analogy means that they can be applied directly, with no change in their content, with modification or not applied at all.⁴⁵ The Supreme Court referred to the motives for introducing a complaint about an appeal court’s judgment. In the justification for the governmental bill amending the Act: Criminal Procedure Code and some other acts,⁴⁶ which introduced Chapter 55a to the Criminal Procedure Code, it was indicated that “The appellate-reformist model of appellate proceedings adopted in the bill requires,

⁴² Supreme Court ruling of 8 June 2017, VI KS 2/17, LEX No. 2334903.

⁴³ OSNKW 2017, No. 10, item 59.

⁴⁴ A. Malinowski, [in:] A. Malinowski (ed.), *Zarys metodyki pracy legislatora. Ustawy. Akty wykonawcze. Prawo miejscowe*, Warszawa 2009, pp. 334–335; and S. Wronkowska, [in:] S. Wronkowska, M. Zieliński, *Komentarz do zasad techniki prawodawczej*, Warszawa 2004, pp. 309–311.

⁴⁵ J. Nowacki, „Odpowiednie” stosowanie przepisów prawa, *Państwo i Prawo* No. 3, 1964; M. Hauser, *Odpowiednie stosowanie przepisów prawa – uwagi porządkujące*, Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegląd Prawa i Administracji Vol. 65, Wrocław 2005; A. Błachnio-Parzych, *Przepisy odsyłające systemowo (wybrane zagadnienia)*, *Państwo i Prawo* No. 1, 2003, and in relation to the application of the Criminal Procedure Code by analogy to disciplinary proceedings, e.g. W. Kozieliwicz, *Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i notariuszy*, Warszawa 2016, p. 70; A. Korzeniewska-Lasota, *Odpowiednie stosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego w postępowaniu w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej adwokatów. Część I. Zagadnienia ogólne*, *Palestra* No. 9–10, 2013, pp. 74–75; K. Dudka, *Stosowanie przepisów kodeksu postępowania karnego w postępowaniach dyscyplinarnych uregulowanych w prawie o adwokaturze oraz ustawie o radcach prawnych*, [in:] M. Mozgawa (ed.), *Prawo w działaniu. Sprawy karne*, Vol. 18, Warszawa 2014, p. 48; P. Czarnecki, *Postępowanie dyscyplinarne wobec osób wykonujących prawnicze zawody zaufania publicznego*, Warszawa 2013, Chapter VI, *passim*; Supreme Court judgment of 5 November 2003, SNO 67/03, LEX No. 471880.

⁴⁶ Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (the Sejm print no. 207) <http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=207> (accessed on 2.04.2019).

however, that an institutional mechanism serving the protection of reformist adjudication be introduced. What has fulfilled the function in civil-law proceedings for some time now is the possibility of filing a complaint to the Supreme Court about an appeal court's judgment overruling the first-instance court sentence and referring the case to that court to be reheard (see Article 394¹ § 11 CPC). The solution is useful mainly because of practical benefits resulting from it, i.e. inter alia the elimination of groundless sentence overruling, which undoubtedly affects the acceleration of the proceedings. It also plays a preventive role as it stops appeal courts from hasty adjudication on cassation."

Due to the fact that Attorneys-at-Law Act lacks a regulation that would shape a model of appellate proceedings in disciplinary cases in a way different from criminal proceedings, the Supreme Court decided that the provisions of the Criminal Procedure Code should determine this model completely. Since the legislator decided that the appellate-reformist proceeding model requires additional protection with the use of a special appellate measure, this need is updated based on both the criminal procedure and disciplinary proceeding. In the Supreme Court's opinion, the reasons are also present in disciplinary proceedings. Especially groundless, hasty sentence overruling takes place not only in common courts but also in disciplinary courts. The need to introduce solutions aimed at accelerating proceedings emphasised by the legislator occurs in the criminal procedure as well as disciplinary proceedings. Disciplinary proceedings are also a type of repressive ones and a penalty imposed a long time after the commission of an offence loses its feature from the point of view of individual as well as general prevention. Moreover, the limitation periods for disciplinary offences are shorter than for crimes and the need to ensure efficient proceedings seems to be more significant than in case of the criminal procedure.

The Supreme Court broadly and convincingly substantiated its opinion that the Supreme Court and not the Supreme Disciplinary Court is a body competent to hear a complaint about an appeal court's judgment.

BIBLIOGRAPHY

- Aker J., [in:] W. Makowski (ed.), *Encyklopedia podręczna prawa karnego*, Warszawa, no release date.
- Balicki R., *Uprawnienia Prezydenta w nowej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zagadnienia podstawowe*, Acta Universitas Wratislaviensis. Przegląd Prawa i Administracji Vol. 40, 1998.
- Banaszak B., *Prezydenckie prawo łaski w Polsce*, Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegląd Prawa i Administracji Vol. 50, 2002.
- Banaszak B., *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 2008.
- Baran B., *Prawo łaski w polskim systemie prawnym na tle powszechnym*, Sosnowiec 2011.
- Blutstein W., *Dwa prawa łaski*, Głos Sądownictwa No. 2, 1934.
- Błachnio-Parzych A., *Przepisy odsyłające systemowo (wybrane zagadnienia)*, Państwo i Prawo No. 1, 2003.
- Bojarski T., *Polskie prawo karne. Zarys części ogólnej*, Warszawa 2002.

- Cieślak W., Kopoczyński T., Wolański W., *Zestawienie orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych dotyczącego k.k. i k.p.k. z 1997 r. za okres: wrzesień 1998–luty 1999*, Palestra No. 7–8, Warszawa 1999.
- Czarnecki P., *Postępowanie dyscyplinarne wobec osób wykonujących prawnicze zawody zaufania publicznego*, Warszawa 2013.
- Czarny P., *Realizacja konstytucyjnych kompetencji Prezydenta RP w odniesieniu do sądów i Krajowej Rady Sądownictwa*, [in:] M. Grzybowski (ed.), *System rządów Rzeczypospolitej Polskiej. Założenia konstytucyjne a praktyka ustrojowa*, Warszawa 2006.
- Dudka K., *Przedmiot ulaskawienia – zagadnienia wybrane*, [in:] P. Hofmański (ed.) in cooperation with P. Kardas, P. Wiliński, *Fiat iustitia pereat mundus. Księga jubileuszowa poświęcona Sędziemu Sądowi Najwyższego Stanisławowi Zabłockiemu z okazji 40-lecia pracy zawodowej*, Warszawa 2014.
- Dudka K., *Stosowanie przepisów kodeksu postępowania karnego w postępowaniach dyscyplinarnych uregulowanych w prawie o adwokaturze oraz ustawie o radcach prawnych*, [in:] M. Mozgawa (ed.), *Prawo w działaniu. Sprawy karne*, Vol. 18, Warszawa 2014.
- Garlicki L., *Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 2009.
- Grajewski J., [in:] J. Grajewski, E. Skretowicz, *Kodeks postępowania karnego z komentarzem*, Gdańsk 1996.
- Grajewski J., *Przebieg procesu karnego*, Warszawa 2012.
- Grzegorzczak T., *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2008.
- Grzeszczyk W., *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego (prawo karne procesowe – 2007 r.)*, Prokuratura i Prawo No. 4, 2008.
- Grzeszczyk W., *Przegląd uchwał i postanowień Izby Karnej Sądu Najwyższego w kwestiach prawnych (prawo karne procesowe – 2008 r.)*, Prokuratura i Prawo No. 4, 2009.
- Hauser M., *Odpowiednie stosowanie przepisów prawa – uwagi porządkujące*, Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegląd Prawa i Administracji Vol. 65, Wrocław 2005.
- Hayduk-Hawrylak I., *Rzetelny proces karny a ulaskawienie*, [in:] J. Skorupka, W. Jasiński (eds), *Rzetelny proces karny. Materiały konferencji naukowej, Trzebieiszowice 17–19 września 2009 r.*, Warszawa 2010.
- Hayduk-Hawrylak I., [in:] J. Skorupka (ed.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2018.
- Hofmański P., Sadzik E., Zgryzek K., *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Vol. III, Warszawa 2012.
- Jaskiernia J., *Rozumienie niektórych norm o charakterze klauzul generalnych w świetle prac konstytucyjnych*, Gdańskie Studia Prawnicze No. 3, 1998.
- Jeż-Ludwichowska M., [in:] A. Bulsiewicz, M. Jeż-Ludwichowska, D. Kala, D. Osowska, A. Lach, *Przebieg procesu karnego*, Toruń 2003.
- Kaczmarczyk-Klak K., *Prawo łaski w Polsce na tle porównawczym. Dawniej i współcześnie*, Rzeszów 2013.
- Kardas P., Giezek J., *Konstytucyjne podstawy prezydenckiego prawa łaski a możliwość stosowania tzw. abolicji indywidualnej*, Palestra No. 1–2, 2016.
- Kędzierski J., *Prawo łaski a tzw. abolicja indywidualna – rozważania pro publico bono*, Palestra No. 1–2, 2016.
- Kluza J., *Postępowanie ulaskawieniowe czy jego brak?*, Internetowy Przegląd Prawniczy TBSP UP No. 2, 2016.
- Kluza J., *Glosa aprobująca do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2017 r., I KZP 4/17*, Młoda Palestra No. 4, 2017.
- Kmiecik R., *Karnoprocesowe aspekty ulaskawienia abolicyjnego*, Ius et Administratio No. 3, 2016.
- Kmiecik R., *Jeszcze raz w sprawie abolicji indywidualnej*, Prokuratura i Prawo No. 12, 2017.

- Korzeniewska-Lasota A., *Odpowiednie stosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego w postępowaniu w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej adwokatów. Część I. Zagadnienia ogólne*, Palestra No. 9–10, 2013.
- Kosonoga J., [in:] R.A. Stefański, S. Zabłocki (eds), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz do art. 1–166*, Vol. I, Warszawa 2017.
- Kozielewicz W., *Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i notariuszy*, Warszawa 2016.
- Kozłowski K., *Prawo łaski Prezydenta RP. Historia, regulacja, praktyka*, Warszawa 2013.
- Kruszyński P., *Ułaskawienie a prawo łaski – pojęcia tożsame czy różne?* [in:] T. Grzegorzczak, R. Olszewski (eds), *Verba volant, scripta manent. Proces karny, prawo karne skarbowe i prawo wykroczeń po zmianach z lat 2015–2016. Księga pamiątkowa poświęcona Profesor Monice Zbrojewskiej*, Warszawa 2017.
- Kuczma P., *Prawo łaski bez uzasadnienia*, Rzeczpospolita No. 3, 2011.
- Lernell L., *Wykład prawa karnego. Część ogólna*, Vol. II, Warszawa 1971.
- Łukaszczuk J., *Postępowanie ułaskawieniowe. Niektóre zagadnienia*, Problemy Praworządności No. 8–9, 1978.
- Makowski W., *Prawo karne. Część ogólna*, Warszawa 1920.
- Malinowski A. (ed.), *Zarys metodyki pracy legislatora. Ustawy. Akty wykonawcze. Prawo miejscowe*, Warszawa 2009.
- Marszał K., [in:] K. Marszał, S. Stachowiak, K. Zgryzek, *Proces karny*, Katowice 2005.
- Masternak-Kubiak M., *Glosa do uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2017 r. (sygn. akt I KZP 4/17)*, Przegląd Sejmowy No. 6, 2017.
- Murzynowski A., *Ułaskawienie w Polsce Ludowej*, Warszawa 1965.
- Murzynowski A., *Refleksje na temat instytucji ułaskawienia w świetle aktualnego stanu prawnego*, [in:] A. Łopatka et al. (eds), *Państwo. Społeczeństwo. Jednostka. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Leszkowi Kubickiemu*, Warszawa 2003.
- Niedzielak P., Petryna K., [in:] A. Kryże, P. Niedzielak, K. Petryna, T.E. Wirzman, *Kodeks postępowania karnego. Praktyczny komentarz z orzecnictwem*, Warszawa 2001.
- Nowacki J., *„Odpowiednie” stosowanie przepisów prawa*, Państwo i Prawo No. 3, 1964.
- Nowicki K., [in:] J. Skorupka (ed.), *Proces karny*, Warszawa 2017.
- Olszewski M., [in:] M. Siewierski, J. Tylman, M. Olszewski, *Postępowanie karne w zarysie*, Warszawa 1971.
- Piotrowski R., *Stosowanie prawa łaski w Konstytucji RP*, Studia Iuridica No. 45, 2006.
- Popławska E., *Prawo łaski*, [in:] W. Skrzydło, S. Grabowska, R. Grabowski (eds), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz encyklopedyczny*, Warszawa 2009.
- Pułło A., *Sprawiedliwość społeczna w systemie zasad naczelnych Konstytucji RP*, Państwo i Prawo No. 7, 2001.
- Rogalski M., *Res iudicata jako przesłanka procesu karnego*, Rzeszów 2004.
- Rogoziński P., [in:] J. Grajewski (ed.), *Kodeks postępowania karnego (art. 425–673)*, Vol. II, Zakamycze 2005.
- Rogoziński P., *Instytucja ułaskawienia w prawie polskim*, Warszawa 2009.
- Sarnecki P., [in:] L. Garlicki (ed.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Vol. I, Warszawa 1999.
- Sienkiewicz Z., [in:] M. Bojarski, J. Giezek, Z. Sienkiewicz, *Prawo karne materialne*, Warszawa 2010.
- Skorupka J., [in:] Z. Świda, J. Skorupka (ed.), R. Ponikowski, W. Posnow, *Postępowanie karne. Część szczegółowa*, Warszawa 2013.

- Skrętowicz E., *Z problematyki ulaskawienia w polskim procesie karnym*, [in:] K. Krajewski (ed.), *Nauki penalne wobec problemów współczesnej przestępczości. Księga jubileuszowa z okazji 70. rocznicy urodzin Profesora Andrzeja Gaberle*, Warszawa 2007.
- Skrzydło W., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Zakamycze, Kraków 1999.
- Skrzydło W., *Polskie prawo konstytucyjne*, Lublin 2005.
- Snitko-Pleszko M., *Instytucja ulaskawienia (uwagi de lege lata i postulaty de lege ferenda)*, Państwo i Prawo No. 1, 2007.
- Sobczak J., *Nowy kształt instytucji ulaskawienia*, [in:] A. Szwarc (ed.), *Rozważania o prawie karnym. Księga pamiątkowa z okazji siedemdziesięciolecia urodzin Profesora Aleksandra Ratajczaka*, Poznań 1999.
- Stachowiak S., [in:] W. Daszkiewicz, T. Nowak, S. Stachowiak, *Proces karny. Część szczególna*, Poznań 1996.
- Stefańska B.J., *Zatarcie skazania*, Warszawa 2014.
- Stefański R.A., *Ulaskawienie w nowych uregulowaniach*, Prokuratura i Prawo No. 9, 1997.
- Stefański R.A., [in:] R.A. Stefański, S. Zabłocki (eds), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Vol. III, Warszawa 2004.
- Stefański R.A., *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego procesowego za 2005 r.*, Wojskowy Przegląd Prawniczy No. 2, 2006.
- Stefański R.A., *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego procesowego za 2007 r.*, Wojskowy Przegląd Prawniczy No. 2, 2008.
- Stefański R.A., *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego procesowego za 2008 r.*, Wojskowy Przegląd Prawniczy No. 2, 2009.
- Sychta K., [in:] K. Marszał, S. Stachowiak, K. Sychta, J. Zagrodnik, K. Zgryzek, *Proces karny. Przebieg postępowania*, Katowice 2008.
- Szmyt A., *Opinia w sprawie prezydenckiego prawa łaski*, Przegląd Sejmowy No. 6, 2000.
- Śliwiński S., *Polski proces karny przed sądem powszechnym. Zasady ogólne*, Warszawa 1959.
- Świecki D. (ed.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Vol. I and II, Warszawa 2013.
- Waltoś S., Hofmański P., *Proces karny. Zarys systemu*, Warszawa 2018.
- Warylewski J., *Prawo karne. Część ogólna*, Warszawa 2005.
- Wilk L., *O instytucji ulaskawienia (uwagi de lege ferenda)*, Państwo i Prawo No. 5, 1997.
- Winczorek P., *Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.*, Warszawa 2000.
- Winczorek P., *Prawo konstytucyjne Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2003.
- Wronkowska S., [in:] S. Wronkowska, M. Zieliński, *Komentarz do zasad techniki prawodawczej*, Warszawa 2004.
- Zawłocki R., *Głosa polemiczna do uchwały Sądu Najwyższego dotyczącej prezydenckiego prawa łaski z dnia 31 maja 2017 r.*, sygn. akt I KZP 4/17, Wojskowy Przegląd Prawniczy No. 2, 2018.

REVIEW OF RESOLUTIONS OF THE SUPREME COURT CRIMINAL CHAMBER FOR 2017 CONCERNING CRIMINAL PROCEDURE LAW

Summary

The article presents resolutions and rulings of the Supreme Court Criminal Chamber adopted as a result of deciding prejudicial issues requiring fundamental interpretation of statutes, raising doubts concerning the interpretation of the provisions which are grounds for a judgment issued or which raised discrepancies in their interpretation. These concern: admissibility of a complaint about a court's ruling on lack of competence (Article 35 § 3 CPC); the requirements for appeal courts for asking the Supreme Court prejudicial questions concerning issues that need fundamental interpretation of a statute (Article 441 § 1 CPC); the scope of the power of pardon (Article 139 Constitution of the Republic of Poland and Article 560 CPC) and the scope of application of the Criminal Procedure Code in disciplinary proceedings against attorneys-at-law (Article 741 para. 1 Act on attorneys-at-law). Assessing the opinions expressed in those judgments, the author reviews statements made on those issues in the legal doctrine and judicature and adds his own thoughts to the quoted arguments.

Keywords: abolition, ruling, disciplinary proceedings, attorney-at-law, Supreme Court, complaint about an appeal court's judgment, resolution, pardon, court competence, prejudicial issue, complaint

PRZEGLĄD UCHWAŁ IZBY KARNEJ SĄDU NAJWYŻSZEGO W ZAKRESIE PRAWA KARNEGO PROCESOWEGO ZA 2017 R.

Streszczenie

Przedmiotem artykułu są uchwały i postanowienia Izby Karnej Sądu Najwyższego, podjęte w wyniku przedstawienia do rozstrzygnięcia zagadnień prawnych wymagających zasadniczej wykładni ustawy, budzących wątpliwości co do wykładni przepisów prawa będących podstawą wydanego rozstrzygnięcia lub które wywołały rozbieżności w ich wykładni. Dotyczyły one: dopuszczalności zażalenia na postanowienie sądu stwierdzające niewłaściwość (art. 35 § 3 k.p.k.); przesłanek występowania do Sądu Najwyższego przez sądy odwoławcze o rozstrzygnięcie zagadnień prawnych wymagających zasadniczej wykładni ustawy (art. 441 § 1 k.p.k.); zakresu prawa łaski (art. 139 Konstytucji RP i 560 k.p.k.) i zakresu stosowania kodeksu postępowania karnego w postępowaniu dyscyplinarnym radców prawnych (art. 741 pkt 1 ustawy o radcach prawnych). Autor, oceniając wyrażone w tych orzeczeniach poglądy, dokonał przeglądu wypowiedzi na te tematy w doktrynie i judykaturze, a przytoczoną argumentację wzbogacił własnymi przemyśleniami.

Słowa kluczowe: abolicja, postanowienie, postępowanie dyscyplinarne, radca prawny, Sąd Najwyższy, skarga na wyrok sądu odwoławczego, uchwała, ułaskawienie, właściwość sądu, zagadnienie prawne, zażalenie

REVISIÓN DE ACUERDOS DE LA SALA DE LO PENAL DEL TRIBUNAL SUPREMO EN CUANTO A DERECHO PENAL PROCESAL EN 2017

Resumen

El artículo versa sobre acuerdos y autos de la Sala de lo Penal del Tribunal Supremo, adoptados en virtud de: cuestiones legales que requieren la interpretación cardinal de la ley, ya que suscitan dudas sobre la interpretación de los preceptos de la ley que constituyen fundamentos de la sentencia o que presentan discrepancias en su interpretación (art. 35 § 3 del código de procedimiento penal); requisitos para solicitar por parte de tribunales regionales al Tribunal Supremo que se pronuncie sobre cuestiones legales que requieren la interpretación cardinal de la ley (art. 441 § 1 del código de procedimiento penal); ámbito de derecho de gracia (art. 139 de la Constitución de la República de Polonia y 560 del código de procedimiento penal) y ámbito de aplicación del código de procedimiento penal en proceso disciplinario de asesores jurídicos (art. 741 punto 1 de la ley de asesores jurídicos). El autor valora las posturas presentadas en estas resoluciones y revisa la doctrina y jurisprudencia, añadiendo su propia opinión.

Palabras claves: abolición, auto, proceso disciplinario, asesor jurídico, Tribunal Supremo, queja contra la sentencia de la segunda instancia, acuerdo, gracia, competencia de tribunal, cuestión legal, queja

ОБЗОР ПОСТАНОВЛЕНИЙ УГОЛОВНОЙ ПАЛАТЫ ВЕРХОВНОГО СУДА ЗА 2017 ГОД В ОБЛАСТИ УГОЛОВНО-ПРОЦЕССУАЛЬНОГО ПРАВА

Резюме

В статье рассматриваются постановления и решения Уголовной палаты Верховного суда, принятые в ходе рассмотрения правовых вопросов, требующих фундаментального толкования закона, вызывающих сомнения относительно толкования правовых норм, явившихся основанием для вынесенного решения, либо таких, которые вызвали расхождение в толковании. В частности, они касались: допустимости жалобы на постановление суда о ненадлежащей юрисдикции (ст. 35 § 3 УПК); предпосылок для обращения апелляционных судов в Верховный суд с целью разрешения правовых вопросов, требующих фундаментального толкования закона (ст. 441 § 1 УПК); область применения права на помилование (ст. 139 Конституции Республики Польша и ст. 560 УПК) и границы применения уголовно-процессуального кодекса в ходе дисциплинарного производства в отношении юрисконсульттов (ст. 741 п. 1 Закона «О юридической консультации»). Давая оценку мнениям, выраженным в обсуждаемых судебных определениях, автор рассмотрел и прокомментировал высказывания по этим вопросам, уже имеющиеся в правовой доктрине и судебной практике.

Ключевые слова: аболіція, постановлення суду, дисциплінарне виробство, юрисконсульт, Верховний суд, скарга на вирок суду апеляційної інстанції, резолюція, помилування, юрисдикція суду, правовий питання, скарга

EIN ÜBERBLICK ÜBER DIE BESCHLÜSSE DER STRAFKAMMER DES SĄD NAWYŻSZY IM BEREICH DES STRAFVERFAHRENSRECHTS FÜR 2017

Zusammenfassung

Der Artikel behandelt Beschlüsse und Entscheidungen der Strafkammer des polnischen Sąd Najwyższy, der höchsten Instanz in Zivil- und Strafsachen in der Republik Polen, die im Ergebnis der Vorlage von Rechtsangelegenheiten zur Entscheidung ergangen sind, die eine grundsätzliche Auslegung des Gesetzes erforderten, die Zweifel in Bezug auf die Auslegung der der ergangenen Entscheidung zugrunde liegenden Rechtsvorschriften weckten oder die zu unterschiedlichen Auslegungen führten. Die Beschlüsse und Entscheidungen betrafen: die Zulässigkeit einer Unzuständigkeitsbeschwerde gegen einen Gerichtsbeschluss (Artikel 35 § 3 der polnischen Strafprozessordnung k.p.k.); die Voraussetzungen für die Beantragung der Entscheidung durch Berufungsgerichte beim Sąd Najwyższy in Rechtsangelegenheiten, die eine grundsätzliche Gesetzesauslegung erfordern, (Artikel 441 § 1 der polnischen Strafprozessordnung k.p.k.); den Anwendungsbereich des Gnadenakts (Artikel 139 der Verfassung der Republik Polen und 560 der polnischen Strafprozessordnung k.p.k.) und den Anwendungsbereich der polnischen Strafprozessordnung in Disziplinarverfahren gegen Rechtsanwälte (Artikel 741 Punkt 1 des polnischen Rechtsanwaltsgesetzes). Der Autor liefert, unter Bewertung der in diesen Gerichtsentscheidungen zum Ausdruck gebrachten Auffassungen, eine Übersicht über die Aussagen zu diesem Themenkomplex in der Rechtsprechung und im rechtswissenschaftlichen Schrifttum und hat die vorgetragene Argumentation mit eigenen Überlegungen angereichert.

Schlüsselwörter: Abolition, Entscheidung, Disziplinarverfahren, Rechtsanwalt, Sąd Najwyższy, Revision gegen das Urteil eines Berufungsgerichts, Beschluss, Begnadigung, Zuständigkeit des Gerichts, Rechtsangelegenheit, Beschwerde

REVUE DES RÉSOLUTIONS DE LA CHAMBRE CRIMINELLE DE LA COUR SUPRÊME DANS LE DOMAINE DU DROIT PROCEDURAL POUR 2017

Résumé

L'article porte sur les résolutions et décisions prises par la chambre criminelle de la Cour suprême à la suite de la présentation de questions juridiques nécessitant une interprétation fondamentale de la loi, suscitant des doutes quant à l'interprétation des dispositions juridiques qui sont à la base de la décision rendue ou qui ont entraîné des divergences dans leur interprétation. Elles concernaient: la recevabilité d'un recours contre une décision du tribunal constatant son incompétence (l'article 35 § 3 du code de procédure pénale); conditions permettant à des cours d'appel de saisir la Cour suprême afin de résoudre des problèmes juridiques nécessitant une interprétation fondamentale de la loi (l'article 441 § 1 du code de procédure pénale); l'étendue du droit de grâce (l'article 139 de la Constitution de la République de Pologne et article 560 du code de procédure pénale) et le champ d'application du code de procédure pénale dans les procédures disciplinaires des conseillers juridiques (l'article 741, point 1 de la loi sur les conseils juridiques). En évaluant les points de vue exprimés dans ces arrêts, l'auteur a examiné les déclarations sur ces sujets contenues dans la doctrine et la jurisprudence et a enrichi l'argumentation de ses propres pensées.

Mots-clés: abolition, ordonnance, procédure disciplinaire, conseil, Cour suprême, plainte contre le verdict de la cour d'appel, résolution, grâce, juridiction/compétence, question juridique, plainte

RASSEGNA DELLE DELIBERE DELLA CAMERA PENALE
DELLA CORTE SUPREMA NELL'AMBITO DEL DIRITTO PENALE
PROCESSUALE PER IL 2017

Sintesi

Oggetto dell'articolo sono le delibere e le ordinanze della Camera Penale della Corte Suprema assunte in risposta alle questioni giuridiche presentate, richiedenti una interpretazione fondamentale della legge, che suscitavano dubbi circa l'interpretazione delle norme di legge che costituivano la base della decisione emessa, o che suscitavano divergenze di interpretazione. Esse riguardavano: l'ammissibilità del ricorso avverso l'ordinanza del giudice che afferma la non competenza (art. 35 § 3 del Codice di procedura penale), la condizione di ricorso alla Corte Suprema da parte dei giudici d'appello per la risoluzione di questioni giuridiche che richiedono un'interpretazione fondamentale della legge (art. 441 § 1 del Codice di procedura penale), l'ambito di applicazione della grazia (art. 139 della Costituzione della Repubblica di Polonia e art. 560 del Codice di procedura penale) e l'ambito di applicazione del codice di procedura penale nei procedimenti disciplinari degli avvocati (art. 741 punto 1 della legge sugli avvocati). L'autore, valutando le opinioni espresse in queste sentenze ha effettuato una rassegna delle risposte su tali temi nella dottrina e nella giurisprudenza, e ha arricchito le argomentazioni riportate con riflessioni proprie.

Parole chiave: condono, ordinanza, provvedimento disciplinare, avvocato, Corte Suprema, ricorso avverso una sentenza del giudice d'appello, delibera, grazia, competenza del tribunale, questioni giuridiche, ricorso

Cytuj jako:

Stefański R.A., Review of resolutions of the Supreme Court Criminal Chamber for 2017 concerning criminal procedure law [*Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego procesowego za 2017 r.*], „*Ius Novum*” 2019 (Vol. 13) nr 3, s. 78–96. DOI: 10.26399/iusnovum.v13.3.2019.31/r.a.stefanski

Cite as:

Stefański, R.A. (2019) 'Review of resolutions of the Supreme Court Criminal Chamber for 2017 concerning criminal procedure law'. *Ius Novum* (Vol. 13) 3, 78–96. DOI: 10.26399/iusnovum.v13.3.2019.31/r.a.stefanski